

הע"ז (תל אביב) 20801-09-21 - מדינת ישראל נ' גבי גבריאל אלמאסי

הע"ז (תל-אביב-יפו) 20801-09-21 - מדינת ישראל נ' גבי גבריאל אלמאסימחוזי עבודה תל-אביב-יפו

הע"ז (תל-אביב-יפו) 20801-09-21

מדינת ישראל

נגד

גבי גבריאל אלמאסי

בית דין אזורי לעבודה בתל-אביב-יפו - יפו

[21.11.2024]

כבוד השופטת, סגנית הנשיאה אסנת רובוביץ - ברכש

גזר דין

1. בישיבה שהתקיימה ביום 18.1.2024 הורשע הנאשם על יסוד הודאתו בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, וזאת בהמשך להסדר פתוח אליו הגיעו הצדדים. בדיון שהתקיים בפני ביום 11.4.2024 טענו הצדדים לעונש. כמו כן במהלך הדיון התחייב הנאשם להימנע מביצוע העבירות בהן הורשע למשך 3 שנים, שאם לא כן יחויב בקנס המקסימלי בגין העבירות נשוא כתב האישום.

2. הנאשם הורשע בעבירות הבאות: (א) העסקה ללא ביטוח רפואי - עבירה על סעיף 2(ב)(3) לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן: חוק עובדים זרים); וכן (ב) עבירה של העסקת עובד זר מסתנן ללא הפקדת פיקדון - עבירה על סעיף 2(ב)(8) לחוק עובדים זרים.

עיקר טיעוני הצדדים לעונש

3. טיעוני המאשימה

א. כתב האישום מייחס עבירה של אי ביטוח רפואי ל-6 עובדים ולתקופות ארוכות (כ- 46 חודשים). עבירה אי הפקדת פיקדון בוצעה ביחס ל-3 עובדים לתקופות שונות בין חודשיים ל-9 חודשים, וסכום אי ההפקדות הינו בשווי של 20,000 ₪ למשך 20 חודשים. סה"כ מדובר על 26 עבירות (6 עבירות בנוגע לביטוח רפואי ו20 של אי פיקדון).

ב. באשר לעצמת הפגיעה, ניתן ללמוד ממשך התקופות שבהן לא הוסדר הביטוח הרפואי ולא הופקדו הכספים.

ג. המאשימה הפנתה לפסיקה בה צוין, בין היתר, כי אי עריכת ביטוח רפואי משאירה עובדים זרים ללא גישה לשירותים רפואיים, ובמידה ויש צורך בהפעלת ביטוח רפואי, חל הנטל על הציבור.

ד. בכל הנוגע לאי הפקדת פיקדון לעובדים זרים הרי שיש בחובה זו שתי תכליות- הבטחת יציאתו של העובד מישראל והשני רכיב סוציאלי של שמירה על זכויות העובד. אי הפקדת פיקדון לקרן מהווה פגיעה בזכויות הסוציאליות של העובד הזר שעה שהפיקדון מאגד בין השאר זכויות פנסיוניות ופיצויי פיטורים של העובד הזר. כל חודש אי הפקדה זו עבירה בפני עצמה.

ה. מדובר בשני אירועים נפרדים. אירוע ראשון כולל את העבירה של העדר ביטוח רפואי ואירוע שני נפרד הוא עבירת אי הפקדת פיקדון.

ו. המאשימה מבקשת לקבוע מתחם ענישה בכל הנוגע לעבירה של העסקה ללא ביטוח רפואי בין 30,000 ₪ - 35,000 ₪. בכל הנוגע לעבירה של אי הפקדת פיקדון מבקשת המאשימה לקבוע מתחם ענישה בין 100,000 ₪ ל-120,000 ₪. כמו כן, המאשימה מבקשת להורות לנאשם לחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירות למשך 3 שנים, לצד התחייבות כספית בגובה קנס עונשי מקסימלי.

4. טיעוני הנאשם

א. הנאשם הודה בעובדות בכתב האישום וחסך זמן שיפוטי יקר וארוך.

ב. הנאשם פעל בתום לב, התחיל את פעילותו העסקית לפני כ- 5 שנים, וסמך את ידו על רואה החשבון שלו ופעל בהתאם להמלצות אנשי המקצוע שהנחו אותו. הנאשם לא ידע שהיה עליו להפקיד פיקדון. לא היתה לנאשם כוונה לעבור את העבירות. הנאשם פעל מיד בסמוך להגשת כתב האישום לתיקון ההפרות והפקיד רטרואקטיבית לפיקדון עובדים זרים את כל הכספים המגיעים לאותם עובדים. כמו כן הנאשם עבר לרואה חשבון אחר. הנאשם אף העתיק את העסק שלו מעוסק מורשה לחברה בע"מ, כך שמתנהל בצורה סדורה יותר נכון להיום.

ג. הנאשם הוא בעלים של עסק, שהוא אחד מסניפים של רשת מרכולים שכונתיים. כל אחד מהם הוא יחידת רווח עצמאית והם שונים זה מזה ומדובר בבעלות נפרדת.

ד. הנאשם מפנה לבג"צ 6942/19 אשר עסק בסוגיית הפיקדון וטוען כי החוק לא הגשים את התכלית שלו, וטוען כי בפועל העסקים הם אלה שנפגעים בפועל.

ה. הנאשם מבקש להתייחס לשתי העבירות כאל אירוע אחד מתמשך, ולהימנע מהטלת קנס. ככל שיוטל קנס, מבקש הנאשם כי יהיה זה נמוך ככל האפשר, ויפרס לתשלומים רבים.

ו. הנאשם הוא בן 38 עם 4 ילדים קטינים. מפרנס יחידי, בעל עסק עם הוצאות מאוד גבוהות, ונתח רווחים נמוך, והתחרות בשוק אל מול רשתות השיווק הענקיות גבוהה. ההכנסות מהעסק טרם הבשילו והגיעו למצב שבו אפשר לשלם את ההשקעה. כל קנס שיוטל על הנאשם הוא קנס שיוכל להביא לחורבן של העסק, ואיתו למוטט כלכלית את הנאשם, ומשפחות נוספות של עובדים המתפרנסים מהעסק. שרשרת כזו יכולה להוביל לנטל על המדינה, הרבה יותר מהנטל שנועד להבטיח עובדים זרים.

ז. מדובר בעסק שמעסיק אנשים עם מוגבלויות וכן אנשים שהם האסיר המשתקם. הנאשם מגיש תעודות הוקרה. דיון והכרעה

5. סימן א'1 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), כפי שתוקן במסגרת תיקון מס' 113, עוסק בהבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה. בהתאם לקבוע בסימן זה יש לגזור את דינם של נאשמים, תוך נקיטה בשלושה שלבים כאשר העיקרון המנחה הוא עיקרון ההלימה, הקבוע בסעיף 40ב לחוק העונשין שעניינו "קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו".

6. לפי תיקון 113, קיימים שלושה שלבים שעל בית הדין ליישם טרם קביעתו של עונש במשפט הפלילי: בשלב הראשון יש לבדוק אם הנאשם הורשע בכמה עבירות, להבדיל מהרשעה בעבירה יחידה. במידה ומדובר בכמה עבירות, על בית הדין לקבוע אם הן מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים. בשלב השני יש לקבוע מתחם ענישה ראוי בהתחשב בעבירה ובנסיבות הקשורות בביצועה. בשלב השלישי נבחנות הנסיבות שאינן קשורות לעבירה, ובהתחשב בהן גוזר בית המשפט על הנאשם עונש המצוי במתחם הענישה שנקבע בשלב השני (אלא אם מתקיימים חריגים המאפשרים חריגה לקולה או לחומרה) (ר' ע"פ 57160-01-14 מדינת ישראל - חדוות הורים בע"מ (8.11.14)) (להלן: ענין חדוות הורים).

שלב ראשון: האם מדובר באירוע אחד או במספר אירועים
7. לאחר שנתתי דעתי לעובדות כתב האישום, סבורני כי יש לקבל את טענת המאשימה לפיה מדובר בשני אירועים, המצדיקים קביעת מתחם ענישה לכל אחד מהם בנפרד, כאשר עבירת אי הפקדת פיקדון מהווה אירוע אחד ועבירת העסקה ללא ביטוח רפואי מהווה אירוע שני. זאת בשל האופי השונה של העבירות, שעה שכל אחד מהאירועים עומד בפני עצמו, יכול היה להתקיים גם ללא האירוע האחר, ובכל אחד מהם נפגעים ערכים חברתיים שונים. כמו כן, העבירות בכל אחד מהאירועים לא נובעות אחת מהשנייה ולא נלוות אחת לשנייה, גם אם ישנו פרק זמן של חפיפה בין שתי העבירות ביחס לחלק מהעובדים.

שלב שני: קביעת מתחם הענישה ההולם

אירוע ראשון - עבירת אי הפקדת פיקדון

8. הערכים החברתיים הנפגעים כתוצאה מהעסקת עובד זר מסתנן ללא הפקדת פיקדון כוללים הבטחת הזכויות הסוציאליות ושמירה על נקודת הפתיחה של עובדים אלה לאחר עזיבתם את ישראל, הקטנת הפגיעה בעובדים הישראליים (באמצעות ייקור עלות העסקת המסתננים), שמירה על מדיניות ההגירה ויצירת תמריץ כלכלי למסתננים לעזוב את ישראל (בר"ע (ארצי) 52980-11-20 י.ב. שיא משאבים בע"מ (2.9.21) TEAME FSAHAYE KIBROM - לחוק).
9. הקנס המרבי הקבוע לעבירה של העסקה ללא הפקדת כספי הפיקדון הוא 116,800 ₪ (ר' סעיף 2(ב)(8) לחוק עובדים זרים ו סעיף 61(א)(2) לחוק העונשין). הקנס המנהלי שניתן להטיל בגין עבירה זו עומד על 5,000 ₪ (ר' תקנות העבירות המנהליות (קנס מינהלי - עובדים זרים), תשנ"ב-1992).

10. העבירה בענייננו בוצעה במסגרת עסקו של הנאשם, ביחס ל- 3 עובדים למשך תקופה של חודשיים לאחד העובדים ו- 9 חודשים לשני העובדים הנוספים (במצטבר 20 חודשים). עם זאת, יש לקחת בחשבון גם כי הנאשם טען כי הפקיד רטרואקטיבית לפיקדון לעובדים נשוא כתב האישום, והציג דוח ריכוז הפקדות לעובדים (נ/1), והאמור לא נסתר על ידי המאשימה. כמו כן, לא נטען כי נגרם נזק בפועל בגין ביצוע העבירה (על אף שאין בכך כדי להתייחס אל העבירה בקלות ראש נוכח הערכים החברתיים העומדים ביסודה). ערה אני לכך שלטענת הנאשם הוא פעל בהתאם להמלצת אנשי המקצוע שהנחו אותו. עם זאת, הנאשם לא הציג כל אסמכתא לכך, ולפיכך טענה זו לא תילקח בחשבון.

11. כמו כן, ערה אני לטענות הנאשם הנוגעות להיבטים כלכליים (הרלוונטים לשלב השני לפי סעיף 40 ח לחוק העונשין). עם זאת, הנאשם לא הציג אסמכתאות אודות מצבו הכלכלי או מצבו של העסק והדבר פועל לחובתו.
12. בשים לב לאמור, ובהינתן מדיניות הענישה הנהוגה (ר' למשל ר' למשל ת"פ (ת"א) 942-07-21 מדינת ישראל - ע.ר. הדפסות בע"מ (6.3.2024); ע"פ (ארצי) 13931-05-22 מ.ד.א. מטענים וסחר בע"מ - מדינת ישראל (20.9.22); ת"פ (ת"א) 62255-10-20 מדינת ישראל - איתן אבוקסיס שם טוב (3.1.23) - אני סבורה שיש להעמיד את מתחם הענישה בגין אי הפקדת פיקדון בענייננו בטווח שבין 20,000-60,000 ₪.
אירוע שני: העסקה ללא ביטוח רפואי

13. הערכים החברתיים הנפגעים כתוצאה מהעסקת עובד זר ללא ביטוח רפואי, כוללים, בין היתר, פגיעה בזכויות יסוד ובהבטחת תנאי העסקה הוגנים לעובדים המשתייכים לקבוצה מוחלשת, ופגיעה ביכולת הגישה של העובד לשירותים רפואיים המסופקים על ידי המדינה לאזרחיה (ר' עניין חדוות הורים וכן ע"פ (ארצי) 21578-01-15 מדינת ישראל - יוסף אפנר (21.2.17))
14. הקנס המרבי הקבוע לעבירה של העסקת עובד זר ללא ביטוח רפואי הוא 116,800 ₪ (ר' סעיף 2(ב) לחוק עובדים זרים וסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין). הקנס המנהלי שניתן להטיל בין עבירה זו עומד על 5,000 ₪ (ר' תקנות העבירות המנהליות (קנס מינהלי - עובדים זרים), תשנ"ב-1992).
15. העבירות בענייננו בוצעו במסגרת העסק של הנאשם, ביחס לשישה עובדים ולתקופה מצטברת של כ- 46 חודשים. כמו כן, לא נטען כי נגרם נזק לעובדים מבחינת זכויות. עם זאת, כאמור אין בכך כדי להתייחס אל העבירות בקלות ראש, נוכח הערכים החברתיים העומדים ביסודן והתועלת הכלכלית למפר החוק.
16. בשים לב לאמור, בהינתן מדיניות הענישה הנהוגה (ר' למשל ר' למשל ת"פ (ת"א) 942-07-21 מדינת ישראל - ע.ר. הדפסות בע"מ (6.3.2024); הע"ז 71297-01-19 מדינת ישראל - שגב אייל (19.6.22) וכן העז (ת"א) 43073-03-15 מדינת ישראל רשות האוכלוסין וההגירה - גרין משה (18.7.19)), ונוכח מתחם הענישה המבוקש על ידי המאשימה, אני מעמידה את מתחם הענישה בענייננו על שיעור 20,000-35,000.
17. אשר לעונש הספציפי בתוך מתחם הענישה - יש לקחת בחשבון את הודאת הנאשם בעבירות שיוחסו לו מבלי לנהל ישיבת הוכחות, ואת הזמן השיפוטי שנחסך (אם כי ההודאה באשמה לא היתה בהזדמנות הראשונה אלא רק בחלוף כשנתיים ו-4 חודשים ממועד הגשת כתב האישום), ואת חלוף הזמן מביצוע העבירות. מעבר לאמור, יש לקחת בחשבון כי במועד כתיבת גזר הדין ישראל מצויה מזה תקופה ארוכה במצב של מלחמה ואת תחום עיסוקו של הנאשם יצוין כי ערה אני לטענת הנאשם לשילוב עובדים עם מוגבלויות והעסקת אסירים משתקמים. עם זאת, ביחס לתעודות ההוקרה שהוצגו, הרי שהן מתייחסות רק לנושא העסקת עובדים עם מוגבלות, ולא הוענקו לעסק שבו בוצעה הביקורת נשוא כתב האישום. כמו כן, לא הוצגה כל אסמכתא המעידה על חלקו של הנאשם בעסקים להם הוענקו התעודות. לכך יש להוסיף כי ישנו אינטרס ציבורי בדבר ענישה הרתעתית אך גם כזו שלא תפגע בעסק בצורה אשר תוביל להגדלת המעמסה על הקופה הציבורית. שקלול מגוון השיקולים הרלוונטיים בענייננו מצדיק לטעמי לגזור את דינו של הנאשם כדלקמן: בגין האירוע הראשון - קנס בסך 35,000 ₪ ובגין האירוע השני קנס בסך 25,000 ₪.
18. נוכח האמור, מוטלים על הנאשם הקנסות הבאים:
- א. קנס בסך 35,000 ₪ בגין הרשעתו בעבירה של אי הפקדת פיקדון לעובד זר מסתנן.
- ב. קנס בסך 25,000 ₪ בגין הרשעתו בעבירה של העסקה ללא ביטוח רפואי.
19. הקנסות ישולמו ב-10 תשלומים שווים ורצופים, כשהראשון ישולם החל מיום 1.12.2024, ובכל 1 לחודש העוקב.
20. בנוסף, מכוח סעיף 72 לחוק העונשין, הנאשם יחתום על התחייבות להימנע מביצוע העבירות בהן הורשעו בתיק זה למשך 3 שנים מהיום, וגובה ההתחייבות יעמוד על 233,600 ₪.
21. ערה אני לכך שבמעמד הדין התחייב הנאשם להימנע עבירה. עם זאת, למען הסדר הטוב, משלא מופיע בפרוטוקול גובה ההתחייבות, יחתום הנאשם על התחייבות כאמור.

22. על הנאשם לפנות למזכירות בית הדין בתוך 7 ימים מיום קבלת גזר הדין על מנת לחתום על ההתחייבות כאמור ועל מנת לקבל שוברים לתשלום הקנס.
23. תשומת לב הנאשם מופנית להוראות הכלליות הבאות:
- א. ככל שמועד התשלום חל בשבת או ביום חג, יש להקדים את התשלום על מנת להימנע מקנסות ומריבית פיגורים.
- ב. החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים והתשלומים שקבע בית הדין.
- ג. ניתן יהיה לשלם את הקנס כעבור שלושה ימים מיום מתן גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:
- בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il.
 - מוקד שירות טלפוני בשירות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592
 - או בטלפון *35592-*****.
- במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).
24. גזר הדין ישלח לנאשם באמצעות הדואר.
- זכות ערעור לבית הדין הארצי תוך 45 ימים ממועד המצאת גזר הדין.
- ניתן היום, כ' חשוון תשפ"ה, 21 נובמבר 2024, בהעדר הצדדים.